

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 215/2013-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Z. L., B., zastúpenej advokátkou JUDr. D. J., B., a L. L., B., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 225/2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Z. L. a L. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 28. februára 2013 doručené podanie JUDr. Z. L., B. (ďalej len „sťažovateľka 1“), zastúpenej advokátkou JUDr. D. J., B., a L. L., B. (ďalej len „sťažovateľka 2“, spolu ďalej len „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 225/2007 o úpravu práv a povinností voči maloletej.

Ústavný súd z registra podaní zistil, že 6. novembra 2012 mu bola doručená predošlá sťažnosť sťažovateľiek týkajúca sa toho istého konania. Pretože táto sťažnosť nespĺňala zákonom predpísané náležitosti, ústavný súd sťažovateľky 7. novembra 2012 vyzval na jej doplnenie. Sťažovateľky na výzvu ústavného súdu zareagovali podaním doručeným ústavnému súdu 11. decembra 2012. Pretože sťažnosť ani po jej doplnení nespĺňala zákonom predpísané náležitosti, ústavný súd ich sťažnosť odmietol uznesením č. k. I. ÚS 48/2013-14 zo 6. februára 2013. Toto uznesenie si sťažovateľky prevzali 18. marca 2013. Medzitým sťažovateľky doručili ústavnému súdu 28. februára 2013 podanie označené ako „*Doplnenie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na prieťahy v konaní smerujúcu proti postupu Okresného súdu Bratislava I v súdnom konaní sp. zn. 1 P 225/2007 zo dňa 05. 11. 2012*“ (ďalej len „doplnenie sťažnosti“). Vzhľadom na to, že ústavný súd už o sťažnosti z 5. novembra 2012 rozhodol (odmietol ju pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí), doplnenie sťažnosti doručené ústavnému súdu 28. februára 2013 posudzoval ako novú sťažnosť.

Sťažovateľky vo svojej sťažnosti okrem iného uviedli:

„Sťažovateľka v 1/ rade podala dňa 30. 11. 2007 na Okresný súd Bratislava I návrh na úpravu práv a povinností voči toho času maloletej dcére L. L., nar... – sťažovateľke v 2/ rade. Nakoľko v čase podania návrhu na súd bola sťažovateľka v 2/ rade študentkou gymnázia menili sa v priebehu konania pomery na strane účastníkov a do spisu boli zakladané nové dôkazy. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka v 2/ rade počas prebiehajúceho konania dovърšila plnoletosť, poverila sťažovateľku v 1/ rade (jej matku) k zastupovaniu v tomto konaní.

Pre konanie o výživnom pre maloleté dieťa platí, že príslušný je okresný súd, v obvode ktorého má maloletý na základe dohody rodičov alebo rozhodnutia súdu svoje bydlisko. Konanie sa môže začať tak na návrh, ako aj z úradnej povinnosti. Okruh účastníkov je daný treťou definíciou účastníkov, t. j. sú to všetky osoby, o ktorých právach,

resp. povinnostiach sa má rozhodovať. V zmysle tejto definície je účastníčkou konania vedenom na Okresnom súde Bratislava I jednak sťažovateľka v 2/ rade ale aj jej matka teda sťažovateľka v 1/ rade.

Od podania návrhu na úpravu práv a povinností k dieťaťu do dnešného dňa uplynulo päť rokov a súd vo veci stále nerozhodol. Súdne konanie stále trvá aj napriek skutočnosti, že predmetom konania je úprava vyživovacej povinnosti rodičov.

V zmysle ustanovenia § 176 ods. 1 a ods. 3 zákona 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v platnom znení:

... Ak zákon neustanovuje inak, vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozhodne súd bez zbytočného odkladu, najneskôr do šiestich mesiacov od začatia konania. ...

... V čase podania návrhu na úpravu práv a povinností bola sťažovateľka maloletá, navštevovala gymnázium a v súčasnosti je študentkou piateho ročníka vysokej školy ktorý tento rok ukončí štátnicou.

Okresný súd v predmetnej veci postupuje dlhodobo pomaly a preto je možné domnievať sa, že vec sa neprejednáva bez zbytočných prieťahov.

... Sťažovateľky sa ochrany svojho práva domáhali aj prostredníctvom sťažnosti na prieťahy v konaní adresovanej Ministrovi Spravodlivosti SR (sťažnosť z 5. novembra 2012, pozn.) no odo dnešného dňa nedošlo k vykonaniu nápravy.“

Sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné práva a slobody JUDr. Z. L., nar..., Bytom B. a L. L., nar..., Bytom B. na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 v spojení s ich právami uvedenými v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom číslo 1 P 225/2007 porušené bolo.

Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 225/2007 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľke JUDr. Z. L. a sťažovateľke L. L. priznáva každé finančné zadosťučinenie v sume 6.000,- Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť JUDr. Z. L. a L. L. v lehote dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Sťažovateľke JUDr. Z. L. a sťažovateľke L. L. priznáva náhradu trov konania na Ústavnom súde vo výške 406,14 Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. D. J. a to do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľkou 1 podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 225/2007

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba iba v záujme ochrany svojich základných práv (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06). Podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy môže podať len fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že namietaným právoplatným rozhodnutím orgánu verejnej moci, jeho opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody. Sťažnosť však nemôže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie základných práv a slobôd iných osôb, nie svojich (I. ÚS 56/98).

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že sťažovateľ môže namietat' porušenie svojich základných práv v spojitosti s konaním pred všeobecným súdom (resp. iným orgánom verejnej moci) len vtedy, ak je v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu účastníkom konania, v ktorom namieta porušenie základných práv (m. m. II. ÚS 3/05, I. ÚS 56/98).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka 1 namieta porušenie v sťažnosti označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 225/2007, ktoré začalo na základe návrhu sťažovateľky 1 a týkalo sa rozhodovania okresného súdu o úprave práv a povinností voči sťažovateľke 2, nar..., t. j. v čase podania návrhu ešte maloletej. Zo sťažnosti sťažovateľky 1 z 5. novembra 2012 vyplýva, že t. č. je predmetom namietaného konania vzhľadom na dosiahnutie plnoletosti sťažovateľky 2 len rozhodovanie o výživnom na sťažovateľku 2. Sťažovateľka 1 v sťažnosti uvádza, že ju sťažovateľka 2 poverila na jej zastupovanie v namietanom konaní okresného súdu. Vzhľadom na dosiahnutie plnoletosti sťažovateľky 2 je účastníčkou tohto konania len sťažovateľka 2. Znamená to, že napriek tomu, že v namietanom konaní okresného súdu sťažovateľka 1 zastupuje sťažovateľku 2, v konaní o návrhu na určenie výživného na plnoleté dieťa nie je účastníčkou tohto konania.

Keďže sťažovateľka 1 nemá v predmetnom súdnom konaní procesné postavenie účastníka konania, nemôže v tomto konaní uplatňovať svoje procesné práva a plniť procesné povinnosti. Z toho dôvodu nemohlo v posudzovanom konaní dôjsť ani k porušeniu

jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. II. ÚS 205/04).

Z uvedeného vyplýva, že sťažnosť ústavnému súdu bola v tomto prípade podaná sťažovateľkou, ktorá nedisponuje aktívnou vecnou legitimáciou na jej podanie, a preto ju ústavný súd po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako podanú neoprávnenou osobou.

2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľkou 2 podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 225/2007

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka 2 je aktívne legitimovaná na podanie sťažnosti v súvislosti s namietaným porušením ňou označených práv.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania musí sťažovateľ pripojiť splnomocnenie na svoje zastupovanie advokátom. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

K sťažnosti bolo doplnené splnomocnenie na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Ide však o splnomocnenie sťažovateľky 1 pre advokátku JUDr. D. J. Sťažovateľka 1 ju splnomocnila k

„• Právnemu zastupovaniu a k výkonu všetkých úkonov týkajúcich sa zastupovania mojej osoby pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vo veci ústavnej sťažnosti pre porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava 1, č. konania; 1P 225/2007, týkajúceho sa úpravy výživného na dieťa

• k vymáhaniu nárokov na istinu pohľadávky a jej príslušenstva v konaní o výkon rozhodnutia na peňažné nároky u súdneho exekútora na môj účet a odmeny za právne zastupovanie na vlastný účet

- *k zabezpečeniu nároku v konkurznom konaní, ev. k uplatneniu nároku v adhéznom konaní u orgánov činných v trestnom konaní,*
- *k podpisovaniu dokladov, ktoré sa veci týkajú. “.*

Znamená to, že nejde o splnomocnenie sťažovateľky 2 na jej zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, hoci už na základe výzvy ústavného súdu zo 7. novembra 2012 boli sťažovateľky výslovne vyzvané, aby k sťažnosti priložili splnomocnenie pre advokáta, ktorý ich bude v konaní pred ústavným súdom zastupovať, a zároveň upozornené na možnosť odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v prípade, ak tak neurobia.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol, že sťažovateľka 2 síce je aktívne legitimovaná na podanie sťažnosti, avšak nespĺnila jeden zo základných predpokladov konania pred ústavným súdom ustanovených v § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, a preto jej sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Odmietnutie sťažnosti nebráni tomu, aby sa sťažovateľka 2 obrátila na ústavný súd s novou sťažnosťou, ktorá bude spĺňať všetky náležitosti ustanovené v § 20 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. apríla 2013